

ТРУМАН ТАВРУЄ ДОПИТИ ПРО ШПИ- ГУНСТВО ЯК ШКІДЛИВІ ДЛЯ НАЦІЇ

Вашингтон, 5 серпня. — Президент Труман осудив конгресові допити в справі комуністичного шпигунства й інфільтрації в уряді. Він сказав, що допити наносять нації лиха, яке не дасться направити. Вони теж є „червоним селадцем“, якого тримають республіканці на те, щоб відвернути увагу населення від спливання нині в конгресі акції для недопущення до дальшого зросту інфляції під час наслідків сесії. Президент сказав це на пресовій конференції і заявив, що конгрес не має нічого нового в справі шпигунства, бо все те було провірене Федеральним Бюро Інформації і федеральною судейською лавою в Нью Йорку.

Совєти дістали з Америки ураю для виробу атомової бомби.

Комісія неамериканських діячів в палаті репрезентатів довідалася, що в 1943 р. урядом дали дозвіл на вивіз зі Злучених Держав до Совєтів великі припаси ураю, з якого виробляють атомову бомбу. Діючий передсідник комісії Карл Е. Мундт заявив, що має на це свідка, до якого поїхав ла підкомісія на переслухання. Цей таємний свідок має скласти свої зізнання в конгресовій комісії.

Зізнання обвинуваченого в шпигунстві.

Зпоміж бунів федеральних урядників, яких панна Бенлі або ред. Витакер Чемберс обвинувачували в шпигунстві дії в користь Совєтів, не всі могли прийти до столиці для складання свого свідчення. Алджер Гісс, дорадник президента Рузвельта, заявив, що він ніколи не був і не є тепер членом Комуністичної партії, ані не йде по лінії цієї партії. Як урядовець департаменту стейту він мав різні зв'язки з оди- нцями, які могли бути членами Комуністичної партії, однак він про це не знав. З чужинними комуністами він мав лише урядові зв'язки. Гісс заперечив, наві б він знав Чемберса, який його обвинувачував. — Діючий передсідник комісії Мундт заявив, що це ніколи не траплялося йому чути від свідків такого діаметрально протилежного зізнання, яке саме сказав Гісс.

ВОЛЕСІВЦІ ШКЕТУЮТЬ ВІНИ ДІМ.

Вашингтон. — У четвер я- вилось перед Білим Домом 3,000 людей з різними таблич- ки, щоб зашпигунствувати проти нехтування громадянських прав південними стейтами. Демонстрація організували во- лесівці на спілку з комуніста- ми, збираючи людей з різних міст, а найбільше з Нью Йорку. Під час демонстрації вмерла одна жінка, яка приїхала з Нью Йорку.

ДОЛІС НАЗНАЧЕНИЙ ДЕЛЕ- ГАТОМ НА АСАМБЛЕЮ О. Д.

Вашингтон. — Президент Труман назначив Джана Фос- тера Долеса, дипломатичного дорадника Республіканської партії, делегатом Злучених Держав на наради Асамблеї О. Д., які почнуться в Парижі 21 вересня. Крім нього імено- вани ще такі: Бенджамін Ко- ген, Рей Атертон, Виллард Торп, Ернест А. Грос, а Френсіс Б. Сейр як заступника делегата.

Большевики підготували громадську війну в Америці

Гонимі, на Гавайях, 5. серпня. — Для вивчення, яке зна- чення має участь учителів в Комуністичній партії, покликано на свідство перед шкільну комісію Луїса Буденца, колиш- нього редактора комуністичної газети Дейлі Воркер у Нью Йорку. Вияснюючи комуні- стичну небезпеку, Буденц ви- явив, що в 1939 р., заки прий- шло до війни між Росією й Німеччиною, американські ко- муністи мали наказ пригото- витися до громадянської вій- ни проти Злучених Держав.

Юджин Деніс, один з провід- ників Комуністичної партії в Злучених Державах, сказав то- ді на одному з тайних засідань провідних комуністів, щоб ко- муністи „перемінли капіталі- стичну війну на громадянську війну“ на випадок, коли б так Америка станула по стороні Великобританії. У виконанні цього наказу комуністи в А- меричі викликали страйк в під- приємстві Аліс-Чалмера у Мил- вокі тому, що це підприєм- ство продукувало вироб на потреби Англії. Буденц сказав, що партійні комуністи мають обов'язок боронити свою пар- тию і на випадок війни між Америкою й Совєтами вони мають стати по стороні Со- вєтів.

ДЮІ ДОМАГАЄТЬСЯ НЕГАЙНОЇ ПОПРАВКИ ДО ПОСТАНОВИ В СПРАВІ СКАТІЛЬНИКІВ.

Вашингтон. — Тамес Е. Дюї, республіканський кандидат на президента, доручив сен. Чап- манові Реверкомбі а Вест- Вирджинії, щоб він постарав- ся спонукати республіканців прийняти негайно поправку до імміграційного закону для до- пущення жидів з Європи, які опинилися на скатальничій пі- сля 27. грудня 1945 р. Підко- місія сенату радшла над цією справою увесь день без вирі- шення акції. Вишання туб. Дюї дає надію, що ця попра- вка перейде в теперішній сесії.

УЧАСТЬ УКРАЇНЦІВ В КОНВЕНЦІ ЛІБЕРАЛЬНОЇ ПАРТІЇ В КАНАДІ

Отава. — На Краєву Кон- венцію Лібєральної Партії Ка- нади приїхали такі делегати- ни українці з провінції Манітоба: пос. Н. Бачинський, пані Юлія Бачинська, панна Джері Ба- чинська — усі троє з Фішер- Бренч; пос. І. Р. Соломон, пос. В. Скраба і ред. М. Погорець- кий — усі з Вінніпегу; Н. Гри- горчук з Етелберт, Д. О. Ді- лок з Сенді Лейк і деякі інші. Конвенція триватиме до 7-го серпня і покінчиться вибором нового уряду Лібєральної пар- тії.

ІЗРАЙЛЬЦІ ПРОПОНУЮТЬ АРАБАМ БЕЗПОСЕРЕДНІ ПЕРЕГОВОРИ.

Тель Авів, Ізраїль, 6. серп- ня. — Ізраїльський міністер закордонних справ Моше Шер- токов звернувся через посеред- ника ОД, графа Бернадотт, до арабських країн, запрошуючи їх до „круглого стола“ на- дшере пропозиції безпосе- редні переговори для мирного подогодження Палестинського конфлікту.

ЗМІНИ В СПІЛЦІ СОВЕТ- СЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ УКРАЇНИ.

Московська „Літературна Газета“ з 19-го червня пові- домляє, що „в цілях скріплен- ня організаційного керівницт- ва роботою Союзу Совет- ських Письменників України“, його президія прийняла рі- шення щодо таких змін в сво- єму керівному складі: предсід- ник Спілки — А. Корнійчук, а його заступники: П. Тичина, Л. Дмитерко, Іван Ле, І. Стебун.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ПЛАН КОНТРОЛІ ДУНАЮ

Београд, Югославія, 6. серп- ня. — Американський пред- ставник на Дунайській конфе- ренції, амбасадор Кавендіш- Кеннон, предложив вчора аме- риканський проект договору в справі міжнародної контролю річкоплавства по Дунаю. Цей план гарантував би міжнарод- ний характер Дунаю і тим він цілком противорічить совет- ському плану, що зробив би з Дунаю справжню „руську реку“. Він теж передбачує по- ширену міжнародну комісію з дунайських країн, включно з Австрією, та представників А- мерики, Британії, Франції і Ро- сії, що мали б спільно нор- мувати та наглядати за віль- ною плавбою на цій ріці. А- мериканський план не має ви- глядів на прийняття з огляду на абсолютну більшість совет- ських голосів, проте, над ним відбудуться рутинні дебати.

АНГЛІКАНСЬКІ ЕПІСКОПИ ПРОТИ „ІЗМІВ“.

Лондон, 6. серпня. — Тут вже від місяця продовжується конференція Англіканської Церкви, що розглядає всі про- блеми, як церковного, так і суспільно-громадського життя. Єпископ Френк Джуен з Джек- сонвіл, Фла, вчора заявив, що конференція ухвалить резолю- цію, в якій осудить комунізм, націоналізм та всі інші „ізми“, з капіталізмом включно, вва- жаючи їх однаково агресив- ними.

МАЛА АСАМБЛЕЯ ЗАКІНЧИЛА СЕСІЮ.

Лейк-Косес, Н. Я., 6. серп- ня. — Відомий під назвою „Малої Асамблеї“ Тимчасовий Комітет Загального Зібрання ОД закінчив свою сім-місячну сесію та односторонньо рішив, що він і в майбутньому про- довжуватиме свою працю. Со- вєтський Союз і його сателіти, як відомо, бойкотують цей Комітет.

ЗАПОВІДАЮТЬ ЗАКІНЧЕННЯ СОВЕТСЬКОЇ БЛОКАДИ БЕРЛІНА

СОВЄТИ „ВІДМОРОЗИЛИ“ ФОНДИ МІСЬКОЇ РАДИ; ЗАПОВІДАЮТЬ ШВИДКЕ ВІДНОВЛЕННЯ КОМУНІКАЦІ-
НОГО ЗВ'ЯЗКУ ЗІ ЗАХОДОМ.

Берлін, 6 серпня. — Советські окупаційні власті звільнили вчора заморожені в їх банках 25,000,000 марок фонду Міської Ради Берліна, щоб вона могла виплатити заробітну платню своїм службовцям і робітникам. На початку чергового тижня мали б бути звільнені дальших 100,000,000 марок, щоб Міська Рада могла по- крити всі свої зобов'язання в західних секторах. Рівночасно кореспондент Нью Йорк Таймс довідується з „найвищого дже- рела“, що Совєтам буде при- знана повна грошова контролія в цілому Берліні в заміну за перервання блокади та від- новлення транзитного руху че- рез їх зону в західну Німеч- чину. Американських і бри- танських офіцерів здвож кор- дону вже повідомлено про можливість закінчення блока- ди. Советська грошова кон- троль означала б, що всі міс- ці урядники і робітники одер- жували б платню у виданій совєтами німецької валюті і ці гроші були б дійсні теж в західних секторах міста. Хо- ча ці копії називаються „тимчасовими“, проте їх вже вважається частинною дипло- матичного зговерення в Мос- кві. Західні власті з Берлі- ні теж зі свого боку цю угоду цілого тижня переговорювали зі советським управлінням.

У ФРАНЦІЇ ДОБАЧУЮТЬ МОЖЛИВІСТЬ ЗАЛИШЕН- НЯ БЕРЛІНА СОВЄТАМ.

Париж, 6 серпня. — Вчора тут офіційно потверджено, що французький амбасадор в Москві вже одержав дальші ін- струкції уряду. На найбли- щий час заповідається вже теж публічне проголошення пере- бігу та вислід розмов у Мос- кві. Тимчасом в місцевих ди- пломатичних колах добувають- ся можливість відступлення Совєтам цілого Берліна в за- міну за советську евакуацію територій на захід від Лаби (Тюрингії і частини Саксонії), що їх відступлено Совєтам на підставі порозуміння в Ялті та в заміну за чотиридержавну контролію Берліна. Видида- ється теж відповідні аргу- менти на те, що Берлін не має для західних союзників рішальної вартості і теж вже не надається на столицю Ні- меччини, бо положення заво- до близько повного мордо- ну на лінії Ніс-Одра.

НАРАДИ ЗАХІДНИХ АМБА- САДОРІВ В МОСКВІ.

Москва, 6 серпня (УП). — Амбасадори Злучених Держав, Британії і Франції продовжу- вали вчора в приміщенні аме- риканської амбасаді свої нара- ди в справі дальших заходів на полагодження східно-політич- них суперечностей. Докищо не має жодних познак, чи вони в найближньому часі знову ма- тимуть конференцію зі Сталі- ном.

ФРАНЦУЗЬКИЙ УРЯД ПРИЙНЯВ ЕКОНОМІЧНУ ПРОГРАМУ РЕЙНО.

Париж, 6 червня. — Фран- цузський уряд на вчорашньому засіданні односторонньо прийняв предложену новим міністром фінансів, Полем Рейно, про- граму господарської відбудови країни. Сьогодні має бути о- працьований кінцевий текст відповідного законопроєкту, що буде предложений Націо- нальній Асамблеї.

БРИТАНЦІ ЗАЛИШАЮТЬ В ІНДИЙСЬКІЙ АРМІЇ.

Лондон, 6 серпня. — Речник британського уряду заперечив вістку, що британські старши- на та інструктори будуть від- клякані з армії Індії і Пакі- стану з огляду на загрозу вій- ни між цими арміями в спорі за провінцію Кашмір. Брита- нія вважає, що положення це не є таке безнадійне, а крім того британські офіцери є теж в Кашмірі.

ЗАПОВІДАЮТЬ ДОВГУ ВІП- НУ НА МАЛЯХ.

Сінгапур, 6 серпня. — На Малайському півострові про- до в ж у є т ь с ь в і й н а протв большевизмських бунтівників. Ген. Чарлз Вучер, командант британських військ на Мала- ях, заявив, що для остаточної ліквідації большевизмської ребе- лії потрібно буде щонайменше 15 місяців часу.

Советський втікач про повстання інвалідів в Одесі

Видавана в російській мо- ві в американській зоні Німеч- чини „калмицька“ газета „О- бозреніє“ надрукувала в числі за 6-го червня б. р. розмову якогось Н. Раєвського з од- ним „руським моряком“, що за його словами місяць тому втік зі Советського Союзу із чорноморської флотії. Цей моряк оповідав про вибух повстання інвалідів в Одесі і хоча сама розповідь не має офіційного потвердження, бо советський уряд такі події строго закриває, проте вона цілком правдоподібна та є доброю ілюстрацією тих на- ложень, що тепер існує в від- советській Україні. Розповідь моряка в переказі Раєвського така:

„Ви знаєте, як за часів о- станньої вітчизняної війни наш уряд (російський) вміло й го- лосно звертався до патріотич- них почуттів „руського наро- да“, грав на національній струнці „руської душі“. Після закінчення війни советський у- ряд за інерцією йшов якийсь час у азіатому національному напрямку, себто надавав дея- кий пільг учасникам війни, проявляв деяку турботу щодо

інвалідів, надавши їм прав ма- ти маленькі приватні підпри- ємства: рундучки, кравецькі та шевські майстерні. З оціх пільг інваліди останньої вій- ни широко користувалися і якось налагодили своє життя. „Та потім уряд ці пільги скасував і, виявляючи „бать- ське піклування“ про інвалі- дів, наказав їм харчуватися в загальній їдальні, де поступо- во почали годувати огидною „баландою“. Становище стало безмежно тяжке. На цьому ґрунті серед інвалідів (а їх в Одесі нараховують біля 30,000) виникло сильне невдоволення.

І от на початку квітня (по- точного року) група їх влаш- тувала демонстрацію на вули- цах Одеси, протестуючи про- ти скасування пільг. Невелика група демонстрантів швидко перетворилася у великий на- топл. Частина цього натовпу вдерлася до приміщення дер- жавного банку та інших дер- жавних установ, влаштував- ш в них погром та вбивши кілька партійців - урядовців. До інвалідів приєдналися ци- вільні люди. Створився справж- ний розгром советських уста- нов. Коли міліцію (що з'явилася

встановлювати порядок) де- монстранти розігнали, були викликані місцеві війська НК- ВД. Межи військом НКВД та демонстрантами, що озброї- лися, хто чим попало, зав'я- залася боротьба, Одеса за- хвилювалась. Чутки про події у місті дійшли до матросів двох воєнних крейсерів, що стояли в одеській гавані. Мо- ряки заступилися за інвалідів, які складалися здебільшого з колишніх матросів. Розпочав- ся справжній бій. Тоді на до- помогу військам НКВД були викликані армійські частини.

Три дні продовжувалася кривава драма. Кінець-кінцем урядові війська придушили повстання. У місті серед інва- лідів-моряків були переведені численні арешти й почалася кривава розправа...

Кораблям було заборонено заходити до одеського порту. Одеситам заборонено було вийзидити з міста...

Влада пильно приховала о- деську драму від решти насе- лення СССР...

Лише небагатьом морякам (тим, що взяли участь у пов- станні) пощастило втекти за кордон...

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На пів року	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
В Державі США і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На пів року	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRYANT 9-0582.

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЗА РЕАЛЬНУ ПІДДЕРЖКУ НЕРЕАЛЬНІЙ ДИПЛОМАТІЇ

Західні демократичні країни, зі Злученими Державами на чолі, роблять останні і найбільші дипломатичні зусилля для вдержання миру, що сьогодні дослівно "висить на волоску", як це переконує положення в Берліні. Президент Труман свого часу заявив, що Америка твердо рішена "заплатити ціну миру, або війни", залишаючи вибір Советському Союзу. Советська блокада Берліна почалася після того, як вона переконувала б, що Совети воліли б ціну війни та створюють обставини, щоб заставити західних союзників віддати "перший стріл". Демократичні країни зі свого боку перебрали ініціативу в "ціну миру" і немає сумніву, що вони думають це щиро. Але при цьому виривають деякі сумніви, чи Америка і її демократичні союзники справді так само готові заплатити "ціну війни", як готові платити "ціну миру".

Теперішнє міжнародне положення цілком ясне, хоча це ще не означає, що його всі розуміють. Воно позначується кількома конкретними подіями й фактами, що дозволяють теж на конкретні висновки та переконують, що кожна советська "згода" і "договорення" буде тільки хвилиною тактичним маневром для їх дальшого наступу.

Під цим оглядом характерне світло на советскоамериканські стосунки, кидають теперішні конгресові доповіді в справі советської шпигунської сітки в Америці та місцеві советської комуністичної п'ятої колонії. Власне це доведення та виявлені в ньому факти дають незаперечні докази, що Совети підготували війну проти Америки ще тоді, як Америка їх рятувала зі залізних смертельних обіймів їхнього нацистського союзника. Москва приготувала Америку загинути, тоді як Америка її саму від загинути рятувала.

Під цим кутом американська публічна опінія дивиться й на теперішні дипломатичні заходи в Москві та домагається "реальної підтримки" нерепальної дипломатії зі советським партнером. Американський загальний щораз більше переконується, що Москва може, есентуально, погодитися на Труманову "ціну миру" тільки тоді, як вона матиме наглядні докази, що Америка справді готова заплатити теж "ціну війни". До цих доказів належатиме скріплена участь Америки в оборонній підготовці європейських країн, головним забезпечення західно-європейських країн необхідним воєнним матеріалом та виготовлення реальних оборонних планів, що не лякали б французів перспективою мати большевиків в Парижі протягом трьох днів, як це в останніх днях видивляв французька преса.

"Реальна підтримка" нерепальної дипломатії вже має свою формальну базу. Як західно-європейські держави заклали оборонний союз в Брюсселі, Америка погодилася дати їм відповідну підтримку і на це ж одобрення конгресу у відомій резолюції Ванденберга. Крім того, представники Америки й Канади взяли в останньому теж участь в нарадах спільного військового комітету цих країн в Лондоні. Тепер підносяться голоси, щоб дати президентові відповідні повноваження для практичного здійснення цих зобов'язань і потреб, отже негайної матеріальної допомоги арміям європейських країн.

Ця "реальна підтримка" нерепальних дипломатичних заходів в Москві повинна бути ще більше скріплена виразним позитивним становищем та допомогою нашого уряду для визвольних рухів поневоленіх Советами народів, зокрема для їх авангарду — української визвольної боротьби.

Партійні й краєві переміни в Канаді

Доля нашого сусіда, Домінії Канади, не може бути нам байдужою. Ми з нею тісно зжилися під кожним оглядом, економічним, політичним, а як йде про українські справи, то й етнічним. Тому вісті про можливі основні переміни в тій країні не менше нас цікавлять, ніж події в Злучених Державках.

На 5. серпня заповіджена Краєва Конвенція Ліберальної Партії Канади. Теперішній прем'єр Канади, В. Л. Макензі Кінг, провідник Ліберальної Партії. Він вже в січні 6. р. заповів, що відречеться свого урядового становища, яке він завдає своїй партії, а це потягне за собою відповідні рішення на конвенції. Ліберальна партія трималася при краєвій владі близько 20 років і тому резигнація ліберального прем'єра може бути вістком основних перемін.

Водночас наспіли вісті, що Джан Брекен, провідник другої краєвої канадської політичної партії, а це Консервативної, званої тепер Прогресивно-Консервативною, оприлюднив заяву, що він в найближчому часі уступить з провуду партії через слабе здолання й тому й ця партія мусить подбати про вибір нового лідера. Вибір мусить відбутися пізніше ніж у Ліберальній Партії, бо конвенція Прогресивно-Консервативної партії відбудеться щойно в осіні.

Джан Брекен був довголітнім прем'єром провінції Манітоби, а провідником партії став у 1942 р., отже розмірно недавно.

Переміни в особах обох краєвих партій припадають на час перемін у силі партій. Ліберальна партія втратила дуже багато при недавніх виборах в провінції Квебеку, а це ослаблює її значення в Домінії. Консервативна партія поросла в силу підчас недавніх виборів в провінції Онтаріо, де провінціального прем'єра Джорджа Дру вважають за можливого наступника Джана Брекену. Втрата лібералів у провінції Квебеку пішла не на рахунок Прогресивно-Консервативної партії, бо ця партія не має своєї організації в Квебеку. Зате французько-національна партія Уніон Насіональ з Квебеку, яка віднесла перемогу при виборах, вважається провінціальною французькою консервативною партією і тому можна здогадуватися, що прем'єр Онтаріо, Джордж Дру, дійде до якогось порозуміння з французькими націоналістами згід з прапора провінціального прем'єра Моріса Діплесі і в такий спосіб зміцнить свою силу в загально-

домініанській політиці. Вибори до домініанського парламенту Канади мають відбутися в 1949 р., отже вже час робити партійні приготування та обрахунок сил, коли б так у Канаді втримався теперішній економічний стан.

Економічний стан Канади залежить у великій мірі від політичного напрямку. Ліберальна партія від давна вела агітацію за економічне порозуміння з Злученими Державками на підставі взаємності митної тарифи. Це значило б, що як наприклад якийсь товар є дешевий в Канаді, то на підставі умови він мав би мати низьку ціну в Стейтах і наоборот. На підставі канадсько-стейтського торговельного договору, який має тепер правну силу, Стейти купують з Канади велику кількість промислових виробів і так постачають Канаді велику кількість доларів, яких там тепер бракує з причини повоєнного стану. У засаді, Ліберальна партія буде дальше змагатися до втримання тарифи взаємності.

Прогресивно-Консервативна партія, як партія західних фермерів, обстоює низьку тарифу для канадських продуктів у тому переконанні, що канадське збіжжя, випродуковане на західних преріях, найде покупців у Злучених Державках та в інших країнах. Консервативній партії йде головню про втримання господарських зв'язків з колишнім матірним краєм, тобто Великобританією, а це саме вказує їй на потребу втримання низької тарифи на збіжжя.

Однак як в одній, так і другій партії є сторонники одної й другої тарифи і не раз при охочих виборах перепедає прихильник взаємності тарифи, хоч округу вважається за охочу Ліберальній партії. Подібне буває і в Консервативній партії. Це дитесь тому, що місцеві, або провінціональні справи заважають не раз більше при виборах ніж партійні — загально краєві.

Після прийняття міжнародного торговельного договору в Женеві в початках бичжого року замітна зміна в настроях серед західних канадських фермерів. Йде про високу тарифу на промислові вироби. Це шкодить громадянам Канади, бо вони не зможуть висилати з Канади своїх виробів до Злучених Держав у такій кількості, щоб на них заробити. В розмірній невеликій населення країні (у Канаді тепер 11,000,000 душ), всякі економічні прояви можна легко передискутувати з громадянами і спонукати їх до індивідуального думання над особистим

Дунай — „русская река“

Минулої п'ятниці, дня 30-го липня, в приміщенні університету в столиці Югославії, Бїлгороді, почалася міжнародна конференція в справі вільної плавання по ріці Дунаю та її міжнародної контролі. В конференції беруть участь „чотири великі": Злучені Держави Америки, Велика Британія, Советський Союз і Франція та наддунайські країни: Чехословаччина, Югославія, Мадящина, Румунія, Болгарія і підсоветська Україна. Німеччина, як окупована країна, там не має свого представника, а Австрія має його, але без права голосу.

Теперішню конференцію передбачало ще 18 місяців тому, як міністри закордонних справ чотирьох великодержав накресливали проекти мирових договорів з Балканськими країнами. В ці договори включено кляву, яка передбачає вільну і рівноправну плавання по Дунаю та яка передбачувала теж скликання конференції для обговорення і встановлення подробиць. Вкінці конференцію скликав уряд Югославії на окреме домагання та на інтервенцію західних великодержав.

Ріка Дунай випливає зі Шварцвальду в південно-західній Німеччині та пливе на просторі 1,725 миль в східному і південному напрямках до Чорного моря. Над Дунаєм положені столиці трьох держав, такі світово-відомі, як Вї-

добробуту, який є злучений з добробутом держави.

Над такими справами передумують громадяни Канади тепер, коли приходить їм перевибирати провід партії, заки ще приїде до виборів до домініанського парламенту. Та ці відносини можуть ще в деякому змінитися внаслідок зросту території Канади з 9 на 10 провінцій. Перед двома тижнями населення Нової Фунландії переголосувало незалежно більшістю голосів злучити свою долю з долею Канади і делегація Нової Фунландії зголосила вже свій приїзд до Оттави на переговори в справі технічного надання злуки. Це важлива подія в історії Канади, бо найстарша британська колонія, яка стояла при Великобританії 450 років, тепер від неї відірвалася і приєднується до домінії Канади. З Новою Фунландією злучений півострів Лабрадор, який в економічному розвитку Канади може відіграти важливу роль на майбутнє. Політичного значення нової провінції докищо не можна передбачити й тому треба заждати аж до урядової злуки нової провінції і найближчих виборів.

Минулої п'ятниці, дня 30-го липня, в приміщенні університету в столиці Югославії, Бїлгороді, почалася міжнародна конференція в справі вільної плавання по ріці Дунаю та її міжнародної контролі. В конференції беруть участь „чотири великі": Злучені Держави Америки, Велика Британія, Советський Союз і Франція та наддунайські країни: Чехословаччина, Югославія, Мадящина, Румунія, Болгарія і підсоветська Україна. Німеччина, як окупована країна, там не має свого представника, а Австрія має його, але без права голосу.

Після закінчення війни та внаслідок східно-західних противорічностей, транспорт по Дунаю майже запер. Краще, Дунай сьогодні поділений на двоє: 350 миль від Ульму в Німеччині до Маутгаузен в Австрії є під американською контролею і там він практично кінчається для міжнародного руху. Від Маутгаузен до Чорного моря прислівний „сний Дунай" тепер червоний — большевицький, під контролею Росії.

Дотеперішній перебіг Дунайської конференції є точним відзеркаленням стану „холодної війни" між Сходом і Заходом з одного боку, а збільшеного ще до безмірності традиційного російського імперіалізму з другого. Тон і характер конференції є всякий інший, тільки не дипломатичний.

Вже на самому початку наради Совети дали західним союзникам в лице, виклинувши з наради англійську мову як офіційну. Це їм не довелося важко, бо вони на конференції мають одноголосних 7 голосів, свій і своїх 6 сателітів, тоді як західних союзників є тільки трьох. Західна пропозиція, щоб й Австрію призначити урядово голосу, большевики безардонно відкинули. Советським представником на конференції є колишній „генеральний прокурор СССР", отже самий головний чекіст, Андрей Вішинський. Його поведінка є до тої міри безлична і арогантна, що відбирає конференції взагалі характер дипломатичного зібрання та перетворила її в засідання, на якому Вішинський грає „свою роль", іменю прокурора, зібравши довкруги себе таких же як і він „дипломатів" з країн-сателітів. Вже на другий чи третій день конференції він заявив західним представникам, що вони можуть забиратися додому, якщо їм советські диктати не подобаються. Це й дальша поведінка цього „прокурора" викликала гостру реакцію з британського боку, а британський представник, сер Чарлз Пік, прикликав Вішинського до порядку та пригадав йому, що

він не є в суді і криками та вимахуванням рук і погрозами західних представників ще найменше може перекопати і вони теж не дадуть себе залікати.

На конференції Совети подиктували свою пропозицію договору під моттом „Дунай для Дунайців", що формально видає повну контролю ріки наддунайським країнам, а практично має би перетворити Дунай * в справжню „русску реку", віддаючи його цілком під контролю Москви. Прикладом того, як Москва таку „контролю" виконує, може послужити блокада Берліна.

Звичайно, Дунайської конференції, скликаної з ініціативи західних союзників, аж ніяк не можна б назвати будьким успіхом західної дипломатії. Навпаки, Москва використала тільки цю нагоду на те, щоб піднести свій авторитет, очевидно коштом західних союзників, щоб їх використати для формальної передачі Дунаю в приватне користування Москви. На цьому ще далеко не кінець. Перебіг Дунайської конференції рівночасно доказує ще два інші важливі факти з основ та цілей советської політики.

Перше — Советський Союз точно здійснює та капіталізує для себе політичні принципи Гітлера, намагаючись „очистити" свою „сферу впливів" від будьякої міжнародної участі та практично здійснити гітлерівську концепцію „Лейбенау" — життєвого простору. З другого боку — за советськими домаганнями до Дунаю криються ще далеко дальші імперіалістичні цілі, головню російські претенсії до Дарданелів, заперечення яких було теж одною з головних причин, чому Сталін був схопився за горло зі своїм „союзником Гітлером". Деякі передумови „советського наступу на Дарданелі" вже досягнені. Насамперед Москва домоглася західної згоди на ревізію договору в Монте і негайно після того, 7-го серпня 1946-року, вона вислала урядові Туреччині ноту, домагаючись, щоб контролю Дарданелів належала тільки Туреччині і „чорноморським державам" та що ця контрола мала б базуватися на „спільній обороні", отже советських базах. Коротко — Дарданелі мали б теж стати повністю „руським", а Туреччина мала б опинитися в советській „сміт". Виявлене в Доктрині Трумана становище Америки в цій справі перервало дальший розвиток в цьому напрямі, але в жодному разі справи не закінчувало, що знову готова виринути у відповідній формі після того, як Дунай вже остаточно змінить синю краску на червону.

Перебіг Дунайської конференції виявляє, що один інтересний факт, що його повинні запам'ятати собі західні союзники. Виявляється, що де Совети мають формальну більшість голосів, там вони не заважають і не признають жодних „вет", тільки диктують і кажуть слухати, або наказують вихідні двері. Цей приклад було б добре перенести на ООД та подумати, як там виглядали б „наради", якщо б Совети мали більшість.

У світі Дунайської конференції цілком бліднуть ці марні надії, що їх ще зв'язували наївні люди з останніми дипломатичними стараннями західних представників в Москві в справі східно-західної політичної кризи.

**ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО
В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО
НАРОДНОГО СОЮЗУ.**

перемогою Троцького над своїми супротивниками, до яких в першу чергу належав Ленін. (Дальше буде).

ІВАН КРАВЧЕНКО.

Авторські права застережені.

ЧОРНИЙ ВОРОН

(ПРАВДА ПРО СССР)

Всім мученикам і нечисленним жертвам комунізму — присвячу. Автор.

11)

Спрага їсти і спрага жити в хатах валялись сотні хобіти голодну людину боже-вільною... Вона доведена голодом до стану божевілья, кидається на труп власної дитини, відтинає м'які частини тіла, кидає в горщик, варить і їсть... їсть і вмирає, бо таку людину, ще до того, коли шкіра не потріскалась, ще можливо було врятувати. врятувати навіть тоді, коли вона до найбільшої міри була спухла, але коли шкіра не витримала і тріснула, то таку людину вже нічим неможливо було врятувати. Смерть вже наклала на неї свою печатку.

Щоденно на вулицях оселяються в хатах валялись сотні хобіти голодну людину боже-вільною... Вона доведена голодом до стану божевілья, кидається на труп власної дитини, відтинає м'які частини тіла, кидає в горщик, варить і їсть... їсть і вмирає, бо таку людину, ще до того, коли шкіра не потріскалась, ще можливо було врятувати. врятувати навіть тоді, коли вона до найбільшої міри була спухла, але коли шкіра не витримала і тріснула, то таку людину вже нічим неможливо було врятувати. Смерть вже наклала на неї свою печатку.

Щоденно на вулицях оселяються в хатах валялись сотні хобіти голодну людину боже-вільною... Вона доведена голодом до стану божевілья, кидається на труп власної дитини, відтинає м'які частини тіла, кидає в горщик, варить і їсть... їсть і вмирає, бо таку людину, ще до того, коли шкіра не потріскалась, ще можливо було врятувати. врятувати навіть тоді, коли вона до найбільшої міри була спухла, але коли шкіра не витримала і тріснула, то таку людину вже нічим неможливо було врятувати. Смерть вже наклала на неї свою печатку.

продантати та продбанду українським зерном. Там не було жодного випадку смерті від голоду. Як і чим рятували тодішній „батько народів" Ленін своїх „дітей"? А тим, що призначили своїх крадіїв-ревізиторів, розподільників того провіанту, котрий в кінці голодівки почали постачати „капіталістична" Америка, через свою допомогову організацію АРА. Америка врятувала життя решткам українців. Хоч і обирали вроджені ревізори ту АРА, хоч дещо і було відправлено безпосередньо до Кремля, але ті українці, що залишилися живі завдяки одержаній допомозі від Америки, не забудуть, що вони зобов'язані за врятування життя тільки Америці. „Не менш", „геніальний" Ленін, ніж тепер „геніальний" Сталін, в своїх авантюрних розрахунках в одному тільки не прорахувався, а саме: в розрахунках на те, що його авантюра буде підтримувати в першу чергу

кримінально-злочинний елемент, що цей елемент буде катати, на котрих буде триматися влада, робітників і селян". В реалі розрахунків геніальний авантюризм прорахувався.

Він скоро зрозумів, що він зі своїм Карлом Марксом, а також зі своєю зграєю стали перед очевидним фактом повного банкрутства, бо робити авантюру і керувати державою, це протилежні речі.

Ті численні „суботнікі" і „воскреснікі", на котрих сам Ленін фотографувався з здоровенною на плечі, не відбудують держави.

Всі намагання боротися з ліквідуванням розрухів нідо чого не привели. Численні відозви до населення залишалися відозвами, або „голосом волющого в пустині".

Пролетаріят і слухати не хотів про те, щоб повертатися до праці на ті фабрики, котрі він сам розграбував. Та й чо-

го повертатися на працю до фабрики? Хіба він, пролетаріят, борючись за революцію для того, щоб знову стояти за варштатом на фабриці? Де ж та у бісового батька свобода? Адже ж комуністи, заклинаючи до бунту, до революції, казали, що робітник буде господарем фабрики. Який же він в бісового батька господар, коли його ставлять до праці на старе місце?

Так казав, так думав кожний робітник, не бажуючи повертатися до фабрики, відчувуючи, що його комуністи пошайраємоу обдурили.

Ці роздуми пролетаріату скоро докотилися до Кремля.

А село? Що робити з цілком розграбованим селом?

Наслідки політики на селі дали мільйонні жертви.

Шукаючи виходу з банкрутства, шукаючи виходу з повної руїни держави, причиною котрої був він — Ленін зі своєю зграєю, шукаючи по-

рятунок революції і власних голів, вони прийшли до висновків, що є тільки один-єдиний порятунок: — це „крок назад" до тої системи, проти якої вони розбуркали кримінально-злочинний елемент і жадібні людські інстинкти, „крок назад" до тієї системи, за котру вони встигли зі своєю Чекою розстріляти і знищити мільйони людей. Цей „крок назад" називався — „Нова Економічна Політика" — НЕП.

НЕП давав повну ініціативу в руки приватної власності. Власне кажучи ідея „кроку назад" належить не Ленінові, а Троцькому, котрого підтримав Бухарін, Зінов'єв і інші, за що вони всі дістали назву „Праві опортуністи". Троцький врятував становище. Троцький зі своєю теорією „перманентної революції" і „востання кулака в соціалізм" наробив був в центрі багато клопоту. „Крок назад", власне кажучи, був першою

рятунок революції і власних голів, вони прийшли до висновків, що є тільки один-єдиний порятунок: — це „крок назад" до тої системи, проти якої вони розбуркали кримінально-злочинний елемент і жадібні людські інстинкти, „крок назад" до тієї системи, за котру вони встигли зі своєю Чекою розстріляти і знищити мільйони людей. Цей „крок назад" називався — „Нова Економічна Політика" — НЕП.

НЕП давав повну ініціативу в руки приватної власності. Власне кажучи ідея „кроку назад" належить не Ленінові, а Троцькому, котрого підтримав Бухарін, Зінов'єв і інші, за що вони всі дістали назву „Праві опортуністи". Троцький врятував становище. Троцький зі своєю теорією „перманентної революції" і „востання кулака в соціалізм" наробив був в центрі багато клопоту. „Крок назад", власне кажучи, був першою

„Герої” нашого часу

На що тему помістила інтересні міркування лондонська „Українська Думка” з 18-го липня. Тому, що їх в деяких випадках можна б приложити і до наших обставин, перекладаємо, їх в цілості.

По-старому, невідомо, чи вдалося, як російським народникам кінця 19-го століття, що в латах ходили в народ для проповідання своїх ідей, вони з'являлися на поверхні громадського життя випадково і неочікувано, як бульбашки на поверхні води. „Герої” нашого часу... Хто це? — Сміливі, мужні лицарі, полководці, премудрі, вожді, що ведуть народ, чи поети, що закликають усіх до ідеалів? — Ні, Велике і рішуче ні! Ні до одної з тих „дотрастостей”, „герої” нашого часу не належать. Але між тим — вони „герої”. „Герої”, так усім відомі, популярні, навіть улюблені.

Хто ж вони? Побачмо і пізнаймо їх.

Просто й невідомо, чи вдалося, вони з'являються в народі, як свій між своїми, і перший крок їх — це вголос сміливо підхопити задиркуватого людського зло-клича: „Пани... пани... знайшлися тут нами керувати...” А потім додають своє: „Ціла біда наша в панах. Пани — це все наше зло...” — і самовпевнено та прилюдно просять: „Може б ви, п. професоре, розказали це нам по-простому, бо ми латини не вчилися”.

Професор здивований, а інші одобрюючи всміхаються до сміливця.

І так перший місток до людських сердець прокладений. „Це свій, це наш”, — чути між людьми. Хлопці зваженим рухом сьмають до куриво, а діти зваженим всміхаються на протакнувши залізця „свого”. Одним словом — пошівся в „герої”.

Далі працювати легше. Ціль відома: підбити „панів”, що ведуть діло, а грунт під ногами вже твердий. І починаються атаки. Тут наші „герої” показують свої „здібності”. Тактика їх — гудити, бурити, критикувати все, що не зроблене ними. А відомо, що зло

в людських серцях приймається легше, ніж добро. Провідники громад бачать наступ, слабші з них ображаються і кидають усе, сильніші відбиваються.

І виходить, замість доброї та спокійної співпраці гупа боротьба.

Доходять до виборів. Тут уже час „героїв” відограти головну роль. „Я буду цими зборами каламутити і все крутити”, — це дослівно передані з життя слова одного із тих „героїв”, сказані перед зборами. І дійсно, він каламутив. Здібності, жертвенна діяльність попередників були знівчені, затерті, знищені. „Герої” вибіє на провідників.

Ті, чия гідність несправедливо ображена, уступили місце „героїв” і діяльність його почала розвиватися. Люди вірили у свого обранця, як справді нового героя, і чекали від нього великих діл.

Але, на жаль, водяна бульбашка виростає до свого найбільшого розміру і раптом, на диво всім, лопнула. І всім раптом стає відомо, що обранець їхній — ніхто інший, як тільки хитрий ворохобник і гудий і що він нічого від нікого не хоче, крім нав'язання своєї пропаганди — нечесним шляхом і що він — крім цієї пропаганди — нікому нічого принести не в силі.

І кінець... Бульбашка лопнула, хвилі розійшлися по спокійній поверхні води і скоро зникли. Стало знов затишшя і життя пішло далі своїм руслом. І коли за якийсь час знову з'являлась нова бульбашка, вже ніхто не звертав на неї уваги, хіба з посміхом очікував, як вона лопне, начебто пустотою.

Ось „герої” нашого часу. Кого нагадують вони собою? Чи сміливих, мужніх лицарів, чи величких у чесності і славі провідників, чи премудрих і добрих учителів народу, чи носіїв правди і ліпших ідей? Ні, нікого з них. Хіба водянні бульбашки, що начинені пустотою, раптово з'являються і зникають на поверхні життя.

В. С.

ОМЕЛЯН БАЧИНСЬКИЙ

(нар. 13. III. 1886 — помер 14. VI. 1948).

Серію некрологів західно-українських культурно-освітніх діячів, що їх передчасно завели в могили невідрадіні скитальчі умовини по другій світовій війні, приходиться нам доповнити ще одним некрологом.

В вуглярському містечку Шерат в Бельгії, 14. червня 1948 року, в помешканні свого сина — телеграфіста, помер **Омелян Бачинський**, який останнім часом був першим інспектором українського шкільництва в Бельгії, організованого ним з рамени Українського Науково-Освітнього Товариства в Лювені.

З прізвищем Покійного можна пов'язати не лише початкову працю рідного шкільництва в Бельгії, але велику частину історії української „Рідної Школи”, зокрема в Галичині, на Закарпатті й на скитальщині. З прізвищем його в'яжуться історія Українського Педагогічного Товариства „Рідна Школа” у Львові, видавництва „Українське Нахрищені” і „Вісник Союзу Вчителів України” в Відні з початком першої світової війни, культурно-освітня праця над полоненими, з російської армії українцями в таборах в Зальцверделі та Ветцлері в 1916 р., де працював разом з Богданом Лепким, Василем Сімовичем, Василем Пачовським, і

праця в українській гімназії в Гмнді й в Сватобожі біля Києва на Мораві. З прізвищем Покійного повний майже десятирічний в'язець історія української гімназії в Берегові на Закарпатті; пам'ятають його учні як професора в Бережанах, Станиславові, Рогатині, Яворові, Тарнові й Чорткові, і перед першою і перед другою світовою війною. З прізвищем Покійного в'яжуться історія великої частини історії „нашої” думи й пісні, наших співацьких товариств „Боянів” в Станиславові, Тернополі й Рогатині й всюди там, де навіть на короткий час кинула доля Покійного...

До Бельгії приїхав Покійний слід за сином Омелянком, який, бачучи вичерпання батька побутом у таборах, хоч сам не дуже кріпкої будови, вихав як тисячі других наших людей, до бельгійських шахт, щоби родині залезити кращі можливості прожитку. Тут Покійний, дня 15. березня ц. р., обняв посаду скромно винагороджуваного інспектора українського шкільництва в Бельгії. Смерть забрала на його саме тоді, коли він так енергійно взявся до організації українських шкіл — знов на чужині. Його фізичні сили були вже так підорвані, що до закінчення першого шкільного року в бельгійських українських

З життя укр. еміграції.

БЛИСК УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ.

Спеціальний концерт української музики, балету і фольклору, організований Злученим Українсько-Американським Допомоговим Комітетом у Франкфуртському „Пальмовому саді”, в дні 24. 6. ц. р., був чудовим показом української культури на чужині.

Програма концерту складалася з двох частин. В першій виступали оперні співаки: Ніна Слободіна (сопрано) і Михайло Ольховий (бас) та мішаний хор під орудою проф. Нестора Городовенка. Н. Слободіна виконала арію з опери „Купало” (І. Вахнянина) та народну пісню в обробці С. Степанового. М. Ольховий проспівав „Ой, поля” Барвінського та „Безмежне поле” Лисенка, як теж разом з Н. Слободіною, дует Караса та Одарки з опери „Запорожець за Дунаєм”.

Хор, під дир. Н. Городовенка, виконав низку українських народних пісень та композицій Стеценка, Лисенка, Леонтовича і Верьовки, як теж „Естудіянтина” Лякомба та „Казка Віденського лісу” Штрауса.

Другу частину концерту започаткували виступи учнів балетної школи Валентини Переславцевої, виконуючи українські національні і чужинні танки.

З черги виступила капеля бандуристів, під дирекцією Григорія Китастого, виконавши ряд історичних, чумацьких і козацьких пісень, а також композиції Стеценка та Г. Китастого.

Могутні акорди українського маршу „Вставай, народе”, муз. Г. Китастого, у виконанні сполучених хорів „Бандура” і „Українського мішаного хору”, під дир. Н. Городовенка, закінчили цей прекрасний концерт.

Всі точки програми були знаменно підібрані, скоординовані та виконані.

Концерт у Франкфурті, для представників військових правлінь, армії та політичних представників європейських націй у Головної квартири генерала Клея („Юропін Комменд”, ЮКАМ), має своє значення, коли взяти до уваги, що він був вдалий і високомистецький. Його слухали високі старшини й командуючі генерали американської армії, консули різних держав, представники ІРО і багато інших видатних постатей міжнародного політичного світу. Цей концерт приносить до поширення і утримання у світі доброго імені українських скитальців (ДІПІ), що репрезентують у Німеччині український народ й українську культуру.

Д. Р. (У. Ф.).

школах українських шахтарів — не довелось йому дожити...

По коротким шпитальним лікуванням в Лювені, перевезений до Шерат біля Льєжу, закінчив він скромно життєвий шлях західно-українського інтелектуаліста на скитальщині. Значна громада українських шахтарів-скитальців, голова Українського Науково-Освітнього Товариства в Бельгії о. д-р М. Германюк ЧНІ, Всес. о. І. Гаврик, довголітній приятель Покійного, й Всес. о. І. Терка, бувши парох Льєжа, відповідали на спокійно на чужій землі Омеляна Бачинського, віддаючи йому останню прислугу й пошану за 40-літню віддану працю на народній ниві.

С. Гребенівський. (Вісті).

ЯКО БАЖАЄТЕ ДІСТАТИ ТАКЕ ОБЗЕРЖЕННЯ, ЯК БУЛО ПЕРВІ ТА МОДЕРНЕ, А ЗА ЯКЕ ТРЕБА ПЛАТИТИ НИЗЬКУ ОПЛАТУ, ТО ОБЗЕРЖЕННЯ В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ СОЮЗІ

ЗВІТ ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ У. Н. С.

ЗВІТ З КОНТРОЛІ ГОЛОВНОГО СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗУ

за час від 1. січня до 30. червня 1948.

(в обох департаментах).

В день 1. січня 1948. У. Н. Союз числив членів	48,282
Протягом пів року прибуло	2,617
Разом	50,899
За пів року відійшло	1,251
Остається всіх членів	49,648
За пів року У. Н. Союз збільшився в обох департаментах на 1,366 членів.	

ЗВІТ З КОНТРОЛІ ГОЛОВНОГО КАСІЕРА ПОВНОЛІТНИХ ЧЛЕНІВ І МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ У. Н. СОЮЗУ,

за час від 1. січня до 30. червня 1948 року.

ПРИХІД:	РОЗХІД:
Січень — \$190,833.60	Січень — \$ 51,660.87
Лютий — 121,112.32	Лютий — 66,229.71
Березень — 194,770.16	Березень — 74,999.65
Квітень — 131,127.06	Квітень — 233,558.05
Травень — 122,734.31	Травень — 328,572.20
Червень — 150,246.68	Червень — 220,713.41
Разом \$910,824.13	Разом \$975,733.89

3 місячних вкладок від членів	\$576,598.88
Відсотки від фондів	104,367.90
Відсотки від моргеджів	19,047.27
Відсотки від членських позичок	10,341.75
Відсотки з банків	41.94
Заробок на сплачених бондах	16.75
Чинш від реальностей	26,683.90

Разом з інвестицій	160,499.51
Приходи друкарні і книгарні	43,465.23
Сирітські часті	1,833.99
Зворот позичок до народного фонду	74.02
Зворот стипендій	100.00
Продаж книжок в англійській мові	188.19

Разом прихід до народного фонду	362.21
---------------------------------	--------

3 переносу резерви за переписаних членів з молод. департаменту	1,762.38
--	----------

3 переносу резерви за переписаних членів зі старого роду забезпечення до нових родів забезпечення	993.18
---	--------

Разом з переносів	2,755.56
-------------------	----------

Зворот виплаченої нагороди за нових членів, предсідникам і касієрам, м. карям і відділовим секретарям, з молодечого департаменту	5,363.35
--	----------

3 переносу відсотків від інвестицій	2,784.06
-------------------------------------	----------

Перенос резерви за суспенд. членів	4,770.86
------------------------------------	----------

Унесаджена дивіденда і нагороди за нових членів	68.10
---	-------

3 переносу інших фондів з молодечого департаменту	10.20
---	-------

Продаж Ювіл. Кни і Історії України	114.50
------------------------------------	--------

Продаж платничих книжечок і відзнак	11.17
-------------------------------------	-------

Продаж інвентаря	250.00
------------------	--------

Разом	13,372.24
-------	-----------

Перенос фонду бл. п. Семена Ядловського, до народного фонду У. Н. Союзу, на видавництва	3,262.38
---	----------

Сплати ставів ELIZABETH TRUST CO.	3,487.31
-----------------------------------	----------

Інвестиції:	
-------------	--

Сплати і продаж бондів	9,113.07
------------------------	----------

Сплати моргеджів	73,255.67
------------------	-----------

Сплати членських позичок	22,818.08
--------------------------	-----------

Разом з інвестицій	105,186.82
--------------------	------------

Прихід за час від 1. січня до 30. червня 1948 р.	\$910,824.13
--	--------------

РОЗХІД:	
---------	--

Виплати з посмертних фондів	\$264,495.21
-----------------------------	--------------

Виплати з адміністративних фондів	170,944.69
-----------------------------------	------------

Виплати з резервового фонду	452.43
-----------------------------	--------

Виплати з конвенційного фонду	53.34
-------------------------------	-------

Виплати з запомогового фонду	13,290.84
------------------------------	-----------

Виплати з народного фонду	7,245.64
---------------------------	----------

Виплати з сирітського фонду	2,884.77
-----------------------------	----------

Виплати з фонду Згоди Братств	1,159.53
-------------------------------	----------

Виплати з фонду безпеки інвестицій і смертності	865.48
---	--------

Разом	\$461,391.93
-------	--------------

Інвестиції:	
-------------	--

Інвестовано в бондах	\$487,687.04
----------------------	--------------

Інвестовано в моргеджах	4,500.00
-------------------------	----------

Позички членам	14,465.92
----------------	-----------

Інвестовано в реальностях	2,839.00
---------------------------	----------

Закупно машин до друкарні	4,850.00
---------------------------	----------

Разом інвестовано	514,341.96
-------------------	------------

Розхід за час від 1. січня до 30. червня 1948 р.	\$975,733.89
--	--------------

ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ.	
----------------------	--

Готівка з кінцем 31. грудня 1947 року осталася	\$ 501,546.02
--	---------------

Прихід за шість місяців	910,824.13
-------------------------	------------

Разом	\$1,412,370.15
-------	----------------

Розхід за шість місяців	975,733.89
-------------------------	------------

Готівка з кінцем 30. червня 1948 р. осталася	\$ 436,636.26
--	---------------

БІЛАНС.	
---------	--

Стан чинний:	
--------------	--

Готівка	\$ 436,636.26
---------	---------------

Моргедж	797,372.22
---------	------------

Бонди	8,107,168.02
-------	--------------

Позички членам	384,523.55
----------------	------------

Реальності	236,339.00
------------	------------

Друкарня	9,956.68
----------	----------

Стан довгий:	
--------------	--

Посмертний фонд	\$9,350,257.82
-----------------	----------------

Адміністративні фонди	230,839.51
-----------------------	------------

Фонд конвенцій	40,744.35
----------------	-----------

Фонд запомог	138,309.56
--------------	------------

Фонд резервний	9,174.22
----------------	----------

Фонд сирітський	14,830.12
-----------------	-----------

Фонд безпеки інв.	82,234.74
-------------------	-----------

Фонд Зг. Братств	94,503.80
------------------	-----------

Разом	\$9,972,006.73
-------	----------------

ЗВІТ ЗАХИСТУ-СИРОТИНЦІ.	
-------------------------	--

З кінцем 31. грудня 1947 року остала готівка	\$ 799.72
--	-----------

Відсотки від фондів	491.86
---------------------	--------

Разом	\$ 1,291.58
-------	-------------

Інвестовано в державних бондах	503.64
--------------------------------	--------

Готівка з кінцем 30. червня 1948 року осталася	\$ 787.94
--	-----------

Інвестиції в бондах	44,734.29
---------------------	-----------

З кінцем 30. червня 1948 р. осталася в тім фонді	\$45,522.23
--	-------------

ЗВІТ З ФОНДУ бл. п. С. ЯДЛОВСЬКОГО

З кінцем 31. грудня 1947 року було в тім фонді \$3,212.75

Відсотки від фондів 39.89

Відсотки з банку 9.74

Разом \$3,262.38

Згідно з ухвалою головного річного засідання з березня 1948 року цю суму перенесено до народного фонду У. Н. Союзу, на видання книжок в пам'ять бл. п. Семена Ядловського.

ЗВІТ АДМІНІСТРАЦІЇ „СВОБОДИ”.

Прихід за перший пів рік 1948 року \$43,465.23

Розхід за перший пів рік 1948 року 47,012.67

Недобір \$ 3,547.44

З кінцем 1947 осталося 6,763.61

Остається готівки \$3,216.17

Згадана сума є включена в адміністративному фонді і є зачислена в загальному майні У. Н. Союзу.

Готівка старших членів і молодечого департаменту У. Н. Союзу знаходиться в отсих банках:

Chase National Bank, New York, N. Y.	\$105,407.68
Commercial Trust Company, Jersey City, N. J.	59,730.56

М. Струтинська.

Помилка доктора Варецького

(Оповідання з часів німецької окупації у Львові).

Остання пацієнтка тихо закрила за собою двері, і доктор Варецький остався в кімнаті сам. Він поволі скидав білого хителю, відкрив білу шафу і, акуратно повісивши його, закрив її знову, а тоді підійшов до умивальника. Довго й систематично намилював руки, зливаю їх текучою теплою водою, знов намилював. Час-до-часу його погляд піднімався з рук і спинався у дзеркалі над умивальником, що відбивало його постать до половини грудей, але вираз якоїсь напруженості і разом з цим якоїсь порожнечі в цих сірих очах показував, що він себе не бачив.

А дзеркало, так само, як усі ті дев'ятнадцять років, що воно висіло тут, у цьому вибагливо, що-року більш модерно обладнаному кабінеті лікаря-гінеколога, відбивало образ великого мужчини з сильним торсом і напругою, по-чоловічому, гарним обличчям „чарівного доктора“, як його називали пацієнтки і дразнили колеги, що заздрили його великій практиці.

Саме про тих колег думав тепер доктор Варецький, востаннє холодною водою споліскуючи руки та витираючи їх в останній з приготування на сьогодні малих рушників. Ні, колега Боркун і сьогодні не прийде домовитись про заступство у лікарні та в приватній практиці, про яке так настирливо він, доктор Варецький, просить його уже від місяця. Він викручується, це ясно. А тимчасом...

І перед ним з'явилось обличчя, набрякле обличчя з вираженнями, кров'ю набіглими очима оберштурмфюрера поліції СС, Герцога, яким він бачив його востаннє, коли платив йому десять тисяч марок, місячний окуп за... Доктор Варецький зійняв в руках рушник і — що ніколи не було — кинув його якнебудь на стілець. — Він думав про дружину.

Перед-учора з нею знову був нервовий припадок. Так, тепер вона була безпомічна, вона була тихіша води, всі дні і усі вечори вона сиділа дома, вона навіть якось крадьки ходила по великому помешканню і стала несміливо, здалеку цікавиться його працю. А раніш...

І перед ним почали з'являтися ті події, що колись коштували йому стільки гіркого почуття, стільки приниження. Увесь час вона перебувала в колі молодих поклонників, грала з ними в теніс, їздила на лежачих, відвідувала каварні і бари. Навіть народження дитини, в п'ятому році їх подружнього життя, тільки на дуже короткий час змінило її звички: потім була бона, а вона сама виходила найрадніше з великою собакою. А перегодом, вона мала вже кохання. Він розумів це, хоч не зразу, з того, що вона стала обережнішою.

Доктор Варецький докінчував туалет нігтів, але він бачив одночасно сцену, сцену з перед багатьох років: він побачив був її здалеку в това-

рстві відомого адвоката, її коннаціонала (вона завжди оточувалася тільки людьми своєї національності), і вона теж помітила його. Та вона, очевидно, не знала, що він її бачив, вона сказала щось у вуха тому, і він зникнув у першому під'їзді. Сама вона з веселим виглядом підійшла до чоловіка. Тоді він не мав уже більше сумнівів.

Він гидував родинними сценами, він не мав, за своєю улюбленою працею, часу на ніякі родинні драми. А ще ж була дитина, тендітний хлопчик, що так горнувся до своєї елегантної, завжди дискретно наперфумованої, веселої мамі. Доктор Варецький не переносив скандалів, тому робив далі все можливе, щоб назверх їх подружжя виглядало гармонійне. Однак потім...

Тепер він перейшов у свій великий, темно - обставлений кабінет увесь вкритий килимом, що стишував кроки. Він скидав убрання з м'якої бронзової вовни, таке вигідне для домашньої практики, стягав сорочку з сирого шовку і на тазі приготувану покійкою іншу, одягав темносірий костюм, двома вправними рухами тонких і міцних пальців хірурга зав'язував перед овалним дзеркалом широченної шафи дискретно - вибагливу краватку. Саме тепер він не хотів показати себе ні крихітки занедбанним. Але, всю цю процедуру, яку він виконував зі зумисною педантичністю, супроводжували думки і спогади, що чомусь нахлинули на нього сьогодні. І одночасно, його критичний розум заставляв його придиватися до себе самого: чому ті забуті справи набридали знову свіжих кольорів?

Невже це був внутрішній бунт, бунт проти того, що йому диктував не тільки інстинкт батька, але й саме найпримітивніше людське почуття? А спогади пліли...

Колись, одружившись з дочкою бориславського мільйонера, з яким познайомився випадково, під час своєї спеціалізації в Берліні. У повоєнних роках, він не керувався жадою золота, а радше перспективою вільної від усяких дрібних грошевих міркувань і клопотів праці. Вона була йому до вподоби зі своїм виспортованим, міцним тілом, зі своїм

Богдан Лепкий
МОТЯ
ІСТОРІЧНА ПОВІСТЬ
Том I і II.
Сторін 491, в гарній твердій мюкусовій оправі.
Ціна \$4.00.
Замовлення wraz з належністю слати до:
"СВОБОДА"
P. O. BOX 346,
JERSEY CITY 3, N. J.

Богдан Лепкий
МОТЯ
ІСТОРІЧНА ПОВІСТЬ
Том I і II.
Сторін 491, в гарній твердій мюкусовій оправі.
Ціна \$4.00.
Замовлення wraz з належністю слати до:
"СВОБОДА"
P. O. BOX 346,
JERSEY CITY 3, N. J.

Доктор Варецький докінчував туалет нігтів, але він бачив одночасно сцену, сцену з перед багатьох років: він побачив був її здалеку в това-

ЗОЛОТА РІЧНИЦЯ ГОСТЕЙ.—Волтер С. Мак, президент підприємства Пенсі-Кола, є господарем при країнні короваю Золотого Сесілля на обіді для подружжя пар, повінчаних в 1893 р. Річницю улаштовано на час Золотого Ювілею міста Нью Йорку. Найстарішою подружжю парою між ними є Август Генрі Рокер, 79 років і його жінка Гелен, 74 років життя, з Лонг Айленд Сіті (на правім боці), а Гері С. Айерс, 71 років, і його жінка Едита, 70 літ, в Риджфілд Парк, Н. Дж.

змислом дивитись ясно і просто на життя: він так боявся скомплікованих подружжя взаємин з жінками, що вирішив в затишку провінціального галицького дому, з головами повними загумінкових ідеалів та інтересів, і які бажали на силу втягти чоловіка у свій маленький світ. О, вона аж ні як не тягла його до свого світу!

Він був уже узягнений, залишалося вдягти її у передпокої нагортку і капелюх.

Поки вийти, він завагався. Потім, він рішучим кроком перейшов малий коридорчик і відкрив ключем автоматичний замок дверей своєї приватної квартири.

Він тихо пройшов передпокоюм попри ідально та попри її кімнату і відкрив двері в глибокій, де була кімната його сина.

В невеличкому приміщенні з ясно-синім оббитим сидів при малому столі посередині юнак років чотирнадцяти і, виступуючи в срібло оправленим олівцем якийсь такт, начеб надавав телеграму Морзе, читав книжку. Обличчя в нього було гарне, подібне до батькового, і тільки щось у вигнутих, химерних вустах казало про домішку чужої крові. В цілій його ще незграбній постаті

було щось м'яке, щось недба-ле. Та, побачивши батька, він з радісним вигуком схопився на ноги і підбіг до нього: ростом він майже добігав до доктора.

— Ти таки зайшов? — питав юнак і мило дивився батькові у вічі, тоді, як доктор Варецький стурбовано придивлявся до синавого обличчя, блідшого ще на один відтінок. Може ти сьогодні вільний, не йдеш до лікарні? Ми могли б заграти у шахи, або...

Він дивився тепер на батька напружено, чекаючи відповіді.

(Далше буде).

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти. А просвіта — це сила.

BUY YOUR
**EXTRA
SAVINGS
BONDS
NOW**

PROTECT YOUR FUTURE

СПОГАДИ ОЛЕКСАНДРА КОШИЦЯ

ЧАСТИНА ПЕРША

Дуже цікаві спогади нашого славного дірєнта. 367 сторін друку. Ілюстровані.

Ціна \$2.50

Замовлення слати wraz з належністю до:

"СВОБОДА"

P. O. Box 346

Jersey City 3, N. J.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД

І ОРГАНІЗАЦІЯ

РІЧМОНД ГІЛ, Н. Й.

Зі срібною весілля на скитальників.

Дня 23. травня ц. р. обходили срібний ювілей свого подружжя громадяни Стефан і Стефанія Шіпка з Річмонд Гіла, Н. Й. Цю милу несподіванку завдячують ювіляти їх дочці Олесі і синові Володимирові, котрі так гарно упрягнували цей ювілей. Під час вечери промовляли новоприбувші скитальники: проф. Кульматичкий та інж. Баран, що глибоко зворушили серця присутніх, описуючи положення скитальників і всего українського народу. Відтак переведено збірку на скитальників, котра принесла суму \$37. Гроші вислано до ЗУАДКомітету у Філадельфії.

Зложили: по \$5: С. Шіпка, Ф. Матлай; В. Цісик \$3; по \$2: Чарнецький, Карпеч, Костишин, Небожинський, "Кривокульський, Філіп; по \$1: проф. Кульматичкий, інж. Баран, Клеман 1, Клеман 2, Орлан, Генег, Суский, Бені, Мандик, Корбатюк, Грицишин і Н. Н. Товстмайстер.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИСЯМИ СТАВАЙТЕ СПІВВЛАСНИКОМ ДЕВ'ЯТИ МІЛІОНОВА МАСТКУ ЦЕЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

НОВІ КНИЖКИ З ЄВРОПИ

І. Мазепа: Підстави нашого відродження. Ціна \$1.20
О. Данський: Хочу Жити! Образи з німецьких концен-траційних таборів, ілюстрована 1.25
Іван Багратіан: Тигролови, роман, том 1 і 2. 2.00
Б. Романенчук: Українське письменство (міміографія) — .50
Дмитро Чуб: Шевченко в житті — .50
Докія Гуменна: Куркульська війна, збірка новел — .25
Замовлення wraz з гришми слати на адресу:
"СВОБОДА"
P. O. BOX 346 (61-83 GRAND ST.) JERSEY CITY 3, N. J.

ДОМИ І ФАРМИ

8-фамілійний мурований дім, з двома шторами, 627 Іст 6-та вулиця, Нью Йорк Сіті. Ціна для скорої продажі \$8,900. Половина готівкою.

Рівно ж маємо на продаж інші дома і фарми та склепи, салони, делікатесени, гросерці — в місті і поза містом.

Асекуруємо дома, автомобілі, меблі, вікна і так далше. Також асекуруємо на посмертне в найбільших компаніях. Маємо нові асекураційні поліси від народження до 60 років. Наше авто безплатно для ваших обслуг.

Вислаємо каталог безплатно.

Продаєте, чи купуєте, всі ідіть до:

STEPHEN D. SATZEWICH

32 E. 7th STREET

NEW YORK CITY

Phone GRamercy 3-0713

ВИПРОДАЖ ПОВІСТОК

1. Вільний Чоловік і інші оповідання, С. Костів 40 ц.
2. Збірки повісток 10 ц.
3. Людоїди — С. Костів 25 ц.
4. Росія й Україна — Михайленко 15 ц.
5. Оповідання Куліша 15 ц.
6. Спалений Довг — Лепкий 20 ц.
7. Починок — Лепкий 15 ц.
8. Навернений Грішник 20 ц.

Разом за ціну \$1.00

Замовлення слати на адресу:

"СВОБОДА"

81-83 GRAND STREET,

JERSEY CITY 3, N. J.

ТАРЗАН, ч. 1900. Тарзанова нагода.

Як лише Тарзан переніс перелякану дівчину через поріг, два сторожі засунули браму. Опинившись в домі Гідзела,

Неда пригадала собі ради Тарзана і швидко „прийшла до свідомості”. „Вбери її в відповідний одяг

як капітанову суджену” — наказав Гідзел. „Іди невіднику” — промовив пірат — „і скажи свяще-

никові, що він має привести хор і перевести шлюбний обряд”. На ці слова очі малпочоловіка засяли новою думкою.

ПОШУКУВАННЯ

АННА КЛИМОВИЧ КОЗЕЛЕЦЬ, дочка Семена і Софії Климівич з Опішні, Україна, шуге-МІЛІЙКИ КУ-ЧІР з Бароні, і городище Круле-ське, дочка Михайла і Еви Басмак. Хто про неї знає, або вона сама, хай пише: ANNA KLIMOVICH KOZELEZ 443-5 East 184th St., Bronx 57, N.Y.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Dr. S. CHERNOFF
223 — 2nd Ave. (Cor. 14th St.)
N.Y.C. — Tel. GRamercy 7-7697.
Острів в догочасні медити чоловіків і жінок. Шкірні, X-Ray, Роздута жила лікуємо без операції. Переводимо аналіз крові для подружжя доволі. Офісові години: В будні 10-7 Р. М.

ІВАН КОВАЛЬЧУК
FUNERAL HOME
COMPLETELY AIRCONDITIONED
ЗАНІМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕПІ
NEW JERSEY
ЦІНИ ПРИСТУПНІ ДЛЯ ВСІХ
ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАГЛЯЩА
У випадку смерті в родині
кличте як в день так і вночі:
JOHN KOWALCHUK
129 GRAND STREET,
cor. Warren Street
JERSEY CITY, 2, N. J.
Tel. BErgen 4-5131

Comfortably air-conditioned
Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
801 SPRINGFIELD AVENUE
NEWARK, N. J.
and IRVINGTON, N. J.
Easen 5-3655
OUR SERVICES ARE AVAILABLE ANYWHERE IN NEW JERSEY

НЕ ВИДАВАНЕ-ЗБАГАТО
Завжди ШАДІТЬ демо з вашого забезпечення.
Ми улажуємо пре-красний ЦІЛИЙ \$150.00 ПОХОРОН за...
У випадку смерті в родині кличте:

KAIN MORTUARIES, INC.
Найбільший український погребовий зарпачик в Америці
S. KANAI KAIN, Pres.
433 STATE STREET
PERTH AMBOY, N. J.
Phone PE 4-4846
— or —
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
86 ELIZABETH AVENUE,
NEWARK, N. J.
Phone Bigelow 3-6762
225 WEST JERSEY STREET
ELIZABETH, N. J.
Phone: EL 2-3611

ІВАН БУНКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
зарпачує погребони до цілих так низьких як \$150
ОБСЛУГА НАГЛЯЩА.
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ВРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Занімається похоронами в БРОУКЛІН, БРОУКЛІН, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568
Branch Office and Chapel:
707 PROSPECT AVENUE
(Cor. E. 155 St.)
Bronx, N. Y.
Tel.: MElrose 5-6577

МЕНЕ ВЧИЛИ ЗРАДИ...

Книжка про діяльність комуністичної п'ятої колонії в Канаді.

Написав Іван Гладун, бувший комуніст і студент Ленінського університету в Москві.

Кожний свідомий українець обов'язково повинен цю книжку прочитати. Сторін 50, ілюстрована. Ціна 20 ц. Для книгарень звичайний опуст.

UKRAINIAN CANADIAN COMMITTEE.
722 McIntyre Building,
WINNIPEG, MAN., CANADA